

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26CoP/7/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2213222906
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Slováčková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2213222906.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Slováčkovej a sudcov JUDr. Zlatici Javorovej a Mgr. Renáty Gavalcovej vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: B. L., nar. XX. U. XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, matky: I. L., nar. XX. J. XXXX, bytom P. XXX/XX, L. - L., otca: K. L., nar. XX. T. XXXX, bytom Z. XXX/XX, C., o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, o odvolaní matky maloletého proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda z 10. decembra 2013 č. k. 8P/112/2013-32 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa: I. maloletého B. L., nar. XX. U. XXXX zveril do osobnej starostlivosti otca, ktorý bude maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach, II. matke maloletého uložil povinnosť platiť výživné na maloletého mesačne v sume 60,- eur vždy do 15-teho dňa toho-ktorého mesiaca vopred k rukám otca maloletého dieťaťa, počnúc dňom 22. novembra 2013, III. určil matke dlh na zročnom výživnom v sume 18,- eur za obdobie od 22. novembra 2013 do 30. novembra 2013, ktorý dlh jej uložil zaplatiť spolu s bežným výživným k rukám otca maloletého dieťaťa počnúc dňom právoplatnosti rozsudku, IV. styk matky s maloletým neupravil, V. týmto rozsudkom zmenil rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 13P/27/2012-95 zo dňa 15. augusta 2013 vo vzťahu k maloletému B. a VI. žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 24, § 25, § 26, § 36 ods. 1, § 62, § 63 ods. 1, § 75 ods. 1 a § 78 ods. 1 a ods. 3 ZoR (zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „ZoR“) a vecne tým, že vykonaným dokazovaním ma za preukázané, že v prípade maloletého ide o dieťa vo veku blízkom veku dospelého, ktorého vzťahy s matkou sú narušené, pričom v mieste bydliska matky sa mu nepodarilo nájsť si kamarátov, u otca sa maloletý cíti lepšie, má tam kamarátov a i sám prejavil vôľu žiť s otcom, ktorý má na jeho výchovu vytvorené podmienky. Dodal, že maloletý je schopný už sám posúdiť, kde a s kým chce žiť, a preto ho v jeho záujme zveril do osobnej starostlivosti otca. Výživné určil sumou 60,- eur, keď túto čiastku vzhľadom na zárobkové pomery matky (príjem okolo 15.000,- Kč plus ďalšia vyživovacia povinnosť) považoval za primeranú. Počiatok povinnosti matky platiť výživné na maloletého stanovil súd (prvého stupňa) na deň, v ktorý jej bolo doručené uznesenie o dočasnom zverení maloletého do osobnej starostlivosti otca. Vznikol jej tak nedoplatok za 9 dní mesiaca november 2013, za ktoré jej povinnosť platiť výživné vznikla, čo je v prepočte 18,- eur. Styk matky s maloletým dieťaťom súd prvého stupňa neupravoval, keď rodičia sa o ňom vedia dohodnúť a vzhľadom na vek maloletého blízky plnoletosti, takáto úprava nebola ani potrebnou, o trovách konania rozhodol súd prvého stupňa podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O. s. p. (zákona č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení - Občianskeho

súdneho poriadku) tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania, pretože ide o konanie, ktoré možno začať i bez návrhu.

Proti tomuto rozsudku súdu prvého stupňa podala v zákonnej lehote odvolanie matka maloletého. Navrhla prešetrovanie a zrušenie zverenia syna B. do starostlivosti otca a tiež vydanie platobného príkazu na vykonanie exekúcie záškami zo mzdy povinného otca na vyrovnanie dlžného výživného a zároveň nariadenie zášky zo mzdy na uspokojenie bežného výživného na ich maloletú dcéru. Uviedla, že otec maloletého jej do dnešného dňa nezaplatil a dlhuje na výživnom na mal. B. 240,- eur a na mal. R. 300,- eur, z jej platu sa strháva bežné výživné, a preto nie je možné, aby ona bola dlžníčkou na výživnom. Poukázala na to, že nemá mzdu vyššiu ako 10.000,- Kč a stará sa ešte o maloletú dcéru, na ktorú jej povinný otec výživné neposiela. O výške svojho príjmu predložila doklad z učtarne (v spise sa však takýto doklad nenachádza).

Otec maloletého sa vyjadril k podanému odvolaniu tak, že matka maloletého neuvádza vo svojom odvolaní pravdivé informácie, nakoľko jej (matke) sa z výplaty strháva výživné, ktoré nezaplatila od rozvodu. Konkrétny odvolací návrh nepodal.

K odvolaniu matky sa vyjadril i kolízny opatrovník, ktorý na základe výsledkov zo šetrenia navrhol rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdiť. Z opakovaného šetrenia vykonaného v domácnosti otca maloletého a z pohovoru s maloletým B. zistil, že otec i maloletý súhlasia s rozsudkom súdu prvého stupňa, maloletý chodí riadne do školy, cíti sa dobre u svojho otca a otec mu zabezpečuje potrebnú starostlivosť, maloletý chce zostať naďalej u otca.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba, účastníčka konania (§ 201 a § 204 ods. 1 O. s. p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 201 a § 202 O. s. p.) postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 212 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 81 ods. 1 O. s. p.) a dospel k záveru, že odvolanie matky nie je dôvodné, rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny a je potrebné ho potvrdiť (§ 219 ods. 1 a 2 O. s. p.). Rozsudok odvolacieho súdu bol verejne vyhlásený dňa 29. apríla 2014 (§ 156 ods. 1 O. s. p.), pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku boli oznámené na úradnej tabuli v lehote najmenej 5 dní pred vyhlásením (§ 156 ods. 3 O. s. p.).

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 8P/112/2013 je zmena úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému B., nar. XX. U. XXXX. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti rozsudku súdu prvého stupňa v celom rozsahu.

Podľa § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (1). Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (2).

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku ako aj celého obsahu spisu dospel k záveru, že súd prvého stupňa vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu potrebnom na vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil. Svoje rozhodnutie súd prvého stupňa náležite, podrobne, logicky odôvodnil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s napadnutým rozsudkom súdu prvého stupňa i s jeho odôvodnením a v podrobnostiach na neho poukazuje a k veci len dodáva:

Podľa § 26 ZoR ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 43 ods. 1 ZoR maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, má právo vyjadrovať ho slobodne vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

Podľa čl. 3 bod 1. Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Podľa čl. 12 bod. 1 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečujú dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, právo tieto názory slobodne vyjadrovať vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom sa názorom dieťaťa musí venovať patričná pozornosť zodpovedajúca jeho veku a úrovni.

Zmeňujúcim sa (ostaným) rozsudkom súdu prvého stupňa č. k. 13P/27/2012-95 z 15. augusta 2013 bol maloletý B. zverený do osobnej starostlivosti matky. Zo správy o šetrení kolízneho opatrovníka z 13. novembra 2013 vyplynulo, že maloletý sa nachádza u otca od 5. novembra 2013, výchovné prostredie maloletého u otca na adrese C., Z. č. XXX/XX je vhodné, otec býva v 2-izbovom služobnom dome, izby sú efektívne a vkusne zariadené, otec maloletého spĺňa predpoklady na sústavnú a dôslednú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého a i z pohovoru s maloletým vykonaného za účelom zistenia kvality a intenzity vzťahu s otcom vyplynulo, že maloletý odišiel od matky, lebo táto ho nechcela tolerovať, v L. sa nudil, nemal tam priateľov, ani v škole sa s nikým veľmi nespriatelil, v C. sa cíti bezpečnejšie, nenudí sa, má tam priateľov, stále má nejaké aktivity a aj keď sa niekedy nespráva podľa otcových predstáv, vedia sa dohodnúť, chce zostať u otca natrvalo.

Odvolací súd mal zhodne so súdom prvého stupňa za preukázané, že došlo k zmene pomerov závažnejšieho charakteru (v pomeroch rodičov i v pomeroch maloletého dieťaťa) odôvodňujúcej zmenu pôvodného rozhodnutia súdu o úprave rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, keď vzal do úvahy zreteľ najmä na záujem maloletého dieťaťa, záujem na jeho riadnej výchove a to pri rešpektovaní zásady stálosti výchovného prostredia. Vykonaným dokazovaním súdu prvého stupňa bolo bezpečne preukázané, že u matky neboli zabezpečené vhodné podmienky pre úspešný vývoj maloletého B..

Odvolací súd sa plne stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že na strane otca je zabezpečená lepšia starostlivosť o maloletého, keď nielenže otec má vytvorené vhodné podmienky, ale i maloletý jednoznačne uprednostňuje život s otcom. Z pohovorov kolízneho opatrovníka s maloletým vyplýva, že maloletý sa u otca cíti dobre, lepšie ako u matky, má síce voľnejší režim, ale do školy chodí riadne, mal zdravotné problémy a chodil po lekároch, ale všetky hodiny má ospravedlnené lekármi, s matkou nie je v žiadnom kontakte, ani nebol u nej na návšteve, chce zostať s otcom na Slovensku. Súd prvého stupňa správne prihliadol u maloletého, ktorý sa vekom približuje k plnoletosti (o cca 1,5 roka) nielen na pomery rodiča, ktorému má zverený do osobnej starostlivosti ale i na jeho vôľu (maloletého).

Podľa § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 ZoR plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samy sa živiť. Obaja rodičia pritom prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý z rodičov bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť si svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti pritom súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 ZoR pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 76 ods. 1 ZoR výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

V otázke určenia výživného po posúdení zistených a preukázaných možností, schopností a majetkových pomerov oboch rodičov maloletého s prihliadnutím na jeho odôvodnené potreby, odvolací súd dospel

k záveru, že výživné určené matke súdom prvého stupňa zodpovedá možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom rodičov maloletého, ako i odôvodneným potrebám maloletého a zohľadňuje i osobnú starostlivosť otca o maloletého. Otec maloletého má príjem okolo 550,- eur mesačne a má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k spoločnej maloletej dcére R. vo výške 60,- eur, matkin príjem sa posudzoval podľa potvrdenia príjmu zo závislej činnosti (z pripojeného spisu 13P/27/2012, v ktorom konaní bolo právoplatne rozhodnuté dňa 20. augusta 2013), keď iné potvrdenie o príjme súd prvého stupňa k dispozícii nemal (matka maloletého, ktorá sa na pojednávanie nedostavila, svoju neúčast neospravedlnila, hoci bola naň riadne a včas predvolaná, iné potvrdenie o príjme súdu nepredložila), podľa neho (potvrdenia) je priemerným zárobkom matky maloletého čistá mzda vo výške 11.497,- Kč, pričom matka má i ďalšiu vyživovaciu povinnosť k maloletej R., nar. XX. U. XXXX.

Jedným zo záverov ustálenej rozhodovacej praxe (judikatúry) tunajšieho súdu vo veciach výživného, od ktorého ani v tejto veci nevznikol dôvod ustupovať, je to, že u výživou povinného rodiča s príjmom zo zamestnania alebo s príjmami takýto príjem nahradzujúcimi možno na plnenie všetkých vyživovacích povinností počítať s percentuálnym výsekom v rozsahu 20 až 25 % (čiže jednej pätiny až jednej štvrtiny) z čistého príjmu tu spomínaného rodiča. Takéto rozpätie u matky maloletého ohraničovali sumy 2.299,40 Kč (20% z 11.497 Kč ako obrazná dolná hranica primeraného výživného) a 2.874,25 Kč (25% z rovnakej sumy ako obrazná horná hranica). So zreteľom k tomu, že matka, resp. i otec majú po 2 vyživovacie povinnosti (okrem maloletého B. i maloletá R.) a so zreteľom na opodstatnené výdavky oboch rodičov nevyhnutných na krytie ich osobných potrieb je vecne správne konštatovanie súdu prvého stupňa, že matka maloletého má možnosť a schopnosť platiť na výživu maloletého B. sumu 60,- eur (cca 1.647,- Kč) mesačne. Túto sumu môže matka maloletého zo svojho príjmu uhradiť bez toho, aby ohrozila uspokojovanie svojich základných životných potrieb i odôvodnených potrieb maloletého (resp. i maloletej dcéry R.).

Ak preto súd prvého stupňa rozhodol tak, že maloletého zveril do osobnej starostlivosti otca, určil, že otec ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok a matke maloletého určil vyživovaciu povinnosť vo výške 60,- eur, rozhodol tak správne a odvolací súd nemal dôvod sa s takýmto záverom nestotožniť. Preto rozhodol tak, ako je uvedené v prvom výroku tohto rozsudku.

O práve na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 a 2 O. s. p. v spojení s ustanovením § 146 ods. 1 písm. a) O. s. p. a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania, keďže ide o konanie, ktoré mohol začať i bez návrhu.

K prijatiu tohto rozsudku došlo pomerom hlasov 3 : 0, teda jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.